

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради», к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

Аналіз методів та прийомів розвитку дослідницької компетентності учнів через навчальні проєкти у спеціальних дисциплінах показав, що використання проблемного навчання, проектної методики та менторської підтримки сприяє формуванню в учнів ключових дослідницьких навичок, таких як критичне мислення, аналіз, синтез, експериментальна діяльність, комунікація та рефлексія. Проблемне навчання забезпечує розвиток самостійності та вміння вирішувати нестандартні завдання, що стимулює учнів до активної участі в дослідницькій діяльності. Проектна методика, у свою чергу, дозволяє інтегрувати знання та практичну діяльність, а також забезпечує мотивацію учнів через роботу над реальними проблемами, що мають практичне значення.

Менторська підтримка відіграє важливу роль у створенні умов для успішної реалізації навчальних проєктів, допомагаючи учням здолати труднощі, з якими вони можуть зіткнутися, а також сприяє формуванню у них впевненості та готовності до подальшої самостійної діяльності.

Таким чином, можна зробити висновок про необхідність активного використання методів проблемного навчання, проектної методики та менторства для розвитку дослідницької компетентності учнів, особливо у рамках спеціальних дисциплін, де важливо поєднувати теорію з практикою та формувати навички самостійного дослідника. Використання таких підходів забезпечує високу ефективність навчального процесу та сприяє підготовці учнів до реалій сучасного інформаційного суспільства.

Література

1. Борщенко В. В., Мажилівська К. Р. Формування дослідницької компетентності учнів старшої школи на уроках природничого циклу. In *The XXIII International Scientific and Practical Conference «The current state of the organization of scientific activity in the world»*, June 10-12, 2024, Madrid, Spain. 578 p. Text Copyright© 2024 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>). Illustrations© 2024 by the European Conference. (p. 314).
2. Павлюк Л. В. (2012). Проблемне навчання як засіб формування дослідницьких вмінь.
3. Височан Л. М., Юденкова О. П., Капранов, Я. В. (2023). Формування дослідницької компетентності здобувачів закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, (87).

*Кузнецова Юлія, Україна
Самсонова Олена, Україна
Чорна Ганна, Україна*

ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ

На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти одним із актуальних питань є формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку. Перший досвід формування елементарних математичних знань дитина

отримує у сім'ї ще у ранньому дитинстві, так, малюк визначає колір предметів, намагається розрізнити їх за формою та розміром, починає орієнтуватись у просторі. Батьки у діяльності з дітьми мають зацікавлювати дітей до пізнавальної діяльності. Надалі, заклад дошкільної освіти у відповідності до нормативних документів дошкільної освіти здійснює організацію освітнього процесу у якому дитина набуває знань, вмінь та навичок з логіко-математичного розвитку.

У Базовому компоненті дошкільної освіти зазначено що логіко-математична компетентність трактується як здатність дитини використовувати власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної і дослідницької діяльності. Результатом сформованості зазначеної компетентності є наявність пізнавальної мотивації, базису логіко-математичних, дослідницьких знань, набутих дитиною умінь і навичок (аналізу, порівняння, узагальнення, здійснення самоконтролю), пізнавального досвіду, що накопичується і використовується у різних видах діяльності [1, с. 10].

Формування означеної компетентності є центром наукових розвідок дослідників О. Антонова, Н. Бібік, О. Пометун, В. Старченко, О. Вільхової. Основоположниками досліджень проблеми формування математичних знань дітей дошкільного віку є відомі науковці А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутій, В. Кузменко та ін. Науковці зазначають про важливість формування математичних знань дошкільників через ігрову діяльність, у процесі якої у дітей формується самостійність, здатність до пізнавальної активності, можливості вирішення завдань у різних видах діяльності. Формування математичних знань у процесі гри дошкільників висвітлюють у працях науковці В. Данилова, О. Савченко.

На думку В. Старченко формування знань у дошкільників про класифікацію геометричних фігур, предметів та множин; серіацію за величиною, масою, об'ємом, розташуванням у просторі, часі; обчислення та вимірювання кількості, відстані, довжини, ширини, висоти, об'єму, маси, часу здійснюється у ігровій діяльності, яка проводиться на заняттях та інших режимних моментах. Саме гра дає можливість зацікавити дитину до отримання нових знань, їх удосконалення та закріплення [3, с. 26].

Дошкільний вік є сензитивним періодом для формування знань умінь і навичок дітей. У ході дидактичної гри дитина проявляє пізнавальну активність, отримує позитивні емоції, проживає радість, що сприяє ефективності процесу засвоєння знань.

Л. Зайцева розробила технологію формування логіко-математичних знань з урахуванням використання гри. Дослідниця зазначає, що гра є частиною розробленої нею моделі та методики формування логіко-математичної компетентності дітей, у результаті впровадження яких у дітей ефективно формуються елементарні математичні уявлення [2].

Для подальшого нашого дослідження вважаємо необхідним розкрити поняття «дидактична гра». Деякі науковці трактують означене поняття як ігрову діяльність, у якій діти діють за певними правилами і використовують набуті знання. З урахуванням спрямованості нашого дослідження ми розробили власне визначення поняття «дидактична гра» - це діяльність спрямована на

формування у дітей пізнавальної активності, отримання та засвоєння знань (математичних), вмінь необхідних для дітей дошкільного віку.

Дидактична гра як засіб формування логіко-математичної компетентності дошкільників надає можливість дитині не тільки засвоїти знання, а формує вміння їх застосування у різних життєвих ситуаціях, повсякденному житті, сприяє проявленню пізнавальної активності, гнучкості мислення, кмітливості, прийняття самостійних рішень у відповідності до свого життєвого досвіду. Дидактична гра також сприяє розвитку критичного мислення дошкільників, іноді розвитку їх креативності та творчості.

У процесі організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти вихователь планує дидактичні ігри кожного дня: вранці (наприклад, під час ранкової зустрічі), вдень (на прогулянці) та у другій половині дня, включаючи у план занять з логіко-математичного розвитку дошкільників. У ході такої діяльності діти спілкуються, навчаються домовлятися, працювати у команді, долають виклики, проживають позитивні емоції.

Вихователі за допомогою дидактичної гри мають можливість реалізувати освітні завдання, що спрямовані на формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку, поєднати розвиток сфер дитини (когнітивної, емоційної, соціальної, фізичної, креативної). Наприклад, у грі «математичні квіточки» вихователь окрім закріплення знань про числа спрямує дітей на те, щоб пригадати назви квітів, прикрасити горщики для квітів різними матеріалами або геометричними фігурами. Таким чином, вихователь надає дошкільникам можливість показати свою творчість, діти отримують позитивні емоції. У результаті такої діяльності роботи дітей мають різний вигляд, що забезпечує відхід від шаблонної педагогіки. Варіативність ігор вихователь має можливість продумати самостійно враховуючи сучасні ігрові технології, діяльнісний підхід, характеристики гри яким вона повинна відповідати (соціальна, мотивуюча, значуща, активна, радісна).

Отже, дидактична гра є ефективним засобом формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку, що доведено у наукових розвідках відомих та сучасних науковців. Проте, означена наукова проблема потребує подальших наукових досліджень, уваги вихователів закладів дошкільної освіти. У перспективі наших подальших досліджень цієї теми є визначення та характеристика умов формування логіко-математичної компетентності дошкільників.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти : нормативний документ. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Харків : Ранок, 2008. 160 с
3. Старченко В. А. Цікава математика для молодшого дошкільника: Навч. метод. посіб. до Базової прогр. розв. дитини дошк. віку «Я у Світі». К.: Наш час; Х.: Ранок, 2010. 127 с.

ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА: АНДРАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	
Лі Мяо SWOT-АНАЛІЗ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ	78
Мотузенко О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	82
Полєжаєв Ю. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	85
Рожнова Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК В СУЧАСНИХ УМОВАХ	88
Ручкіна М. РОЛЬ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ М'ЯКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	90
Рябовол Л. НОВЕЛИ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	93
Салата Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ та УКРАЇНИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ	96
Фомічова О. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗНАННЯМИ ЯК НАПРЯМОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	98
Секція 5	
Бортнік О. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ЗАХИСТУ ОСВІТНІХ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	102
Завалій (Попюк) Я. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	105
Кузнецова Ю., Самсонова О., Чорна Г. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	108
Масляк П. АГРЕСИВНА ГЕОГРАФІЯ	111
Новікова О., Панькова О. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ ТА ТРУДОВІЙ СФЕРІ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ, ОРІЄНТИРИ НА ЄС	114
Черненко Н., Цзінь Фанфей	117